

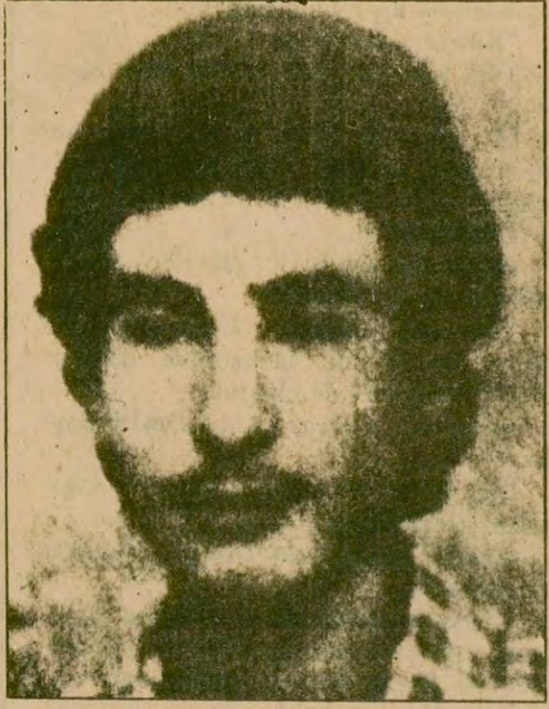
Bulgaristan
Rezvederesi
sınırını
değiştirmeye
çalışıyor
5. sayfada

Aydınlık

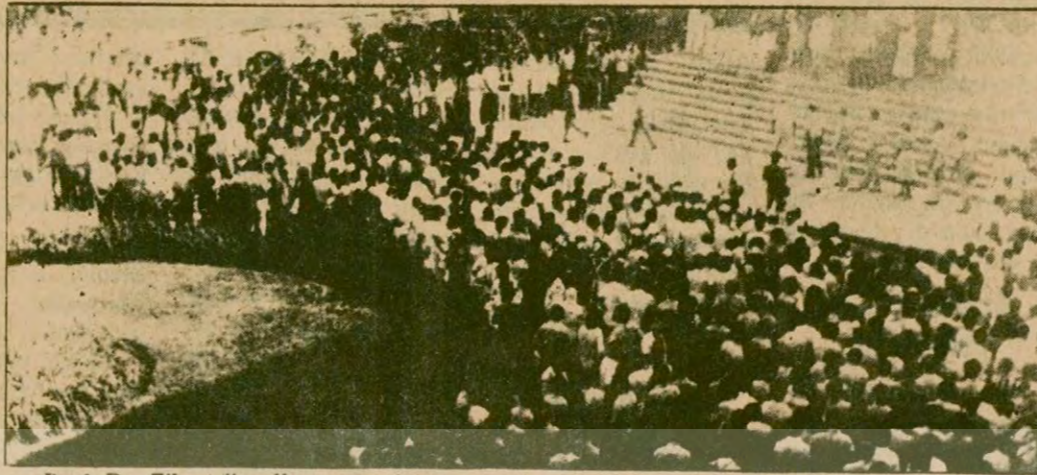
Kuruluş yılı 1921
Kurucusu SEFİK HUSNU

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PERŞEMBE
13
EYLÜL 1979
500 KURUŞ

Prof. Dr. Ünsal' dan
4 gün önce öldürülen
Avukat Ceyhan
Can da Aydın Telli
tarafından vurulmuş

Prof. Dr. Fikret Ünsal'ın cenazesini numuna hastanesinde yapılan törenden sonra İstanbul'a gönderildi.

Profesörün katili Tüysüz'ün hücrelerinden

AP, seçim kampanyasını Konya'da açtı

SEÇİMLERE
DOĞRU

**DEMİREL: "SEÇİMDEN
BAŞARIYLA ÇIKAN,
HÜKÜMETİN KADERİNİ
TAYİN EDECEK"**

"Başarılı
olan taraf
Cumhurbaşkanlığı
seçiminde
ağırlığını
koyacaktır"

"Erbakan
konuşkan
"Muhteşem
Süleyman" diye
slogan atıldı

KONYA (ÖZEL)
AP Genel Başkanı Süleyman Demirel Konya'da seçim kampanyasını açtı. Demirel, Konya'nın ilçelerinde yaptığı konuşmalarında "seçimden başarıyla çıkan taraf hükümetin kaderini tayin edecek, Cumhurbaşkanlığı seçiminde ağırlığını koyacaktır" dedi.

AP Genel Başkanı 14 Ekim senato üçte bir yenileme ve milletvekili ara seçimleri için propaganda gezilerinden ikinci Konya'nın ilçelerine giderek başladı. Demirel, Konya'nın Yunak, Akşehir, Doğanhisar, Iğın, Kadınhanı ve Sarayönü ilçelerinde yaptığı konuşmalarında AP'nin

(Devamı sa. 7, sü. 5'te)

BAŞYAZI

**Ekmek mi,
tahıl silosu mu?**

Doğu Perinçek

Tahıl silosu ve lokomotif satın almak ister misiniz, veya lazer ışını cihazlar?
Politika gazetesinde iki günde bir Moskova adresli ihracat kuruluşlarının reklamları çıkıyor. Artık lokomotiflerinizi ve tahıl silolarınızı Rus malı alınız, her eve lazım!

Bu reklamlardan amaç, Sovyetler Birliği'nin Türkiye'de kendi lokomotif ve tahıl siloları için müşteri araması mıdır?

Besbelli ki değil. Bu malların Toprak Mahsulleri Ofisi ve Devlet Demir Yolları dışında alıcısı yok. Kaldı ki, Politika gazetesi herhangi bir ihracatçı için reklam verilebilecek son gazete. Çünkü okuyucusu üç-beş bini geçmiyor.

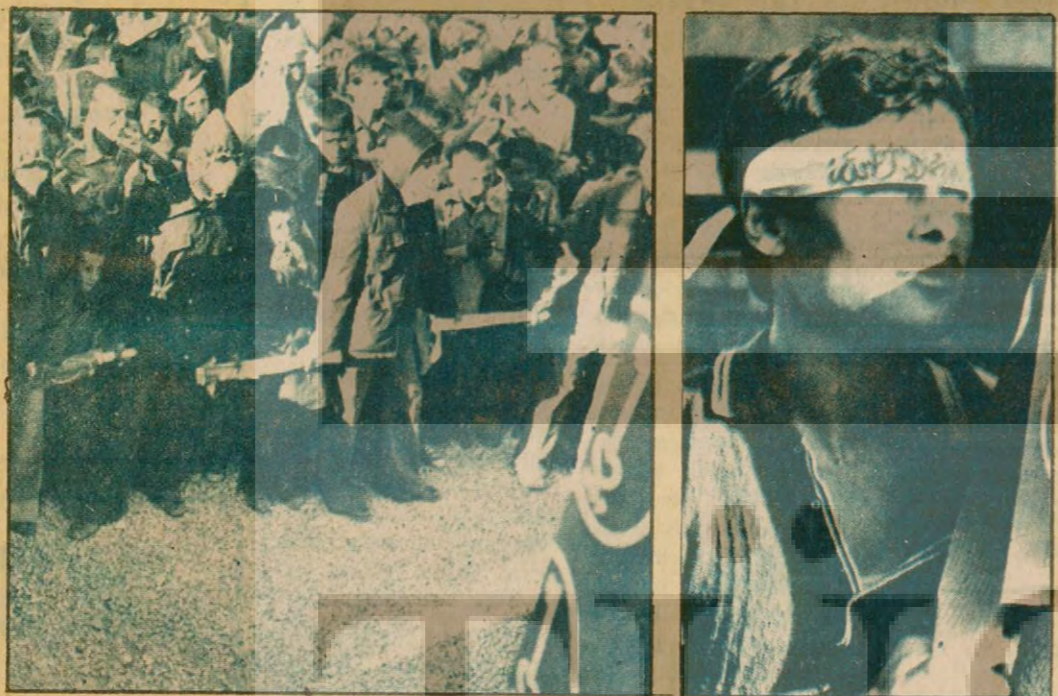
Peki amaç, Rusya'dan yapılan yardımlara, Maden-İş kasalarının soyulmasına rağmen, ikin-

(Devamı sa. 7, sü. 9'da)

**Mücahitler, Erbakan'ın gezilerine
renk katıyor**

Konya gezisini tamamlayarak Burdur'a geçen MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın gezileri ilgi uyandırıyor. MSP liderinin mitinglerine katılan "Mücahitler" ise özellikle dikkati çekiyor. Mücahitlerin sanki savaşa hazırlanmış gibi bir görünümü var. Hepsini yeşil parka-

lar giymişler. Bu sıcak mevsimde parkalarının kollarını sıkı sıkıya başlarına geçirmişler. Yüzlerini de yine yeşil bir bezle örtmüşler. Hele gözlerini bir bezle bağlayan mücahit daha da ilgi çekici. Mücahitler, "İran Pahtistan hazırlan Müslüman", "İslami devlet kurulacak elbet" diye slogan olarak yürüyorlar.

**İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesinde
iki komando
toplam 68 yıla mahkum oldu**

İSTANBUL (ÖZEL)
Üsküdar ve çevresinde silah zorunlu bazı kişileri soyan üçüncü komandolardan Erçument Demir 40 yıl 20 ay 20 gün, Sabahattin Çivelek ise 26 yıl 8

ay ağır hapis cezasına çarptırıldı. İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde dün yapılan duruşmada, mahkeme, sanıklardan üçüncü komandolardan Erçument Demir 40 yıl 20 ay 20 gün, Sabahattin Çivelek ise 26 yıl 8

(Devamı Sa. 7; Sü: 8'de)

**Cumhurbaşkanı Korutürk:
"Bu tür üzücü olaylar
karşısında mesajlar
göndermekle yetinemeziz
yurttaşları huzur ve güven
ortamına kavuşturmak
zorundayız"**

HABER MERKEZİ
Çukurova Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Fikret Ünsal'ın önceki gün başını iki kurşun sıkarak öldüren kişinin Ferhat Tüysüz'ün hücrelerinden Aydın Telli olduğu açığa çıkarken, Telli'nin birkaç gün önce öldürülen TIP'li Avukat Ceyhan Can'ın da katili olduğu belirtildi. Cınayet, başta Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk olmak üzere yurt çapında birçok siyasi parti ve kuruluş tarafından üzüntü ve tepkiyle karşılandı. Prof. Dr. Fikret Ünsal'ın cenazesi dün Adana'da yapılan bir törenle İstanbul'a gönderildi.

Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul, görgü tanıklarının, yüzlerce resim içinden, katilin silahlı sağ eylemci Aydın Telli olduğunu teşhis etti.

(Devamı sa. 7, sü. 1'de)

**ABD, Türkiye' de
ortak savaş
sanayisi
yatırımları
yapacak**

ANKARA (ÖZEL)
ABD hükümeti, Türkiye'nin savaş sanayisi kurma çabalarına katkıda bulunmayı kararlaştırdı. Ankara'da ortak güvenlik anlaşması için yapılan görüşmelerde ABD Türkiye'ye ilk kademe 30 milyon dolarlık yatırım içeren bir öneri sundu. Sunulan pakette Türkiye'ye ücretsiz olarak beş yıl süreyle bir cep hane ve roket imalat fabrikasının kiralanması da

(Devamı Sa. 7, Sü: 9'da)

**Aybar:
"Moskova
boyunduruğunu
reddetmek
halkımızın
kutsal görevidir"**

ANKARA (ÖZEL)
Sosyalist Devrim Partisi seçim dönemi sözcülerinden İstanbul senatör aday ve eski SDP Başkanı Mehmet Ali Aybar "Moskova yanlısı olmak, Moskova modeli, tepeden inme, bürokratik bir devlet kapitalizmini, sosyalizm diye yutturmaya kalkışmak, TIP yöneticilerinin kendi bilecekleri bir iştir. Ama önderlikleri Moskova boyunduruğunu reddetmek de tarihin kaydettiği ilk ulusal bağımsızlık savaşını vermiş ve kazanmış olan halkımızın, kutsal görevidir" dedi.

Aybar Ankara'da yaptığı açıklamada eski Türkiye İşçi Partisi ile yeni

(Devamı sa. 7, sü. 7'de)

**Faşist darbenin
6. yılında**

Faşist Pinochet sonsuza kadar iktidarda kalma-
cağını kabul etmek zorunda kaldı.

Intercontinental Oteldeki gelişmelerle ilgili olarak dün düzenlenen tartışmalı toplantı DİSK Genel Başkan Vekili Kemal Nebioğlu'nun konuşmasıyla uçtu.

**Hukukçular ve bilim adamları
Intercontinental'i tartıştı
iki yabancı sermayeli şirket
çekiliyor, zararı işçiler çekiyor**

İSTANBUL (ÖZEL)
DISK'in dün Intercontinental Otelinde düzenlediği panelde Intercontinental'de devam eden grev ve grev sırasında otelin kapatılarak işçilerin işten çıkarılması girişimi üzerine ortaya çıkan hukuki sorunlar tartışıldı. DİSK Başkan Vekili Kemal Nebioğlu'nun yönettiği toplantıya, Baro Başkanı Orhan Apaydın, Prof. Sadun Aren, Doçent Alparslan Işıklı, Dr. Devrim Ulucan ve diğer bazı yetkililer katıldılar. Konuşmacılar, Intercontinental'deki sorunun temelinde iki yabancı

(Devamı Sa. 7; Sü: 8'de)

"Daha güncel
daha güçlü
Aydınlık"
kampanyasını
başlatıyoruz

AYDINLIK, birbuçuk yıllık yayın hayatını geride bıraktı. Gazetemiz geçen bu süre içinde her gün yurdumuzun en uzak köşelerine kadar ulaştı. Bağımsızlık, özgürlük ve barış isteyen halkımızın sesi birbuçuk yıl boyunca AYDINLIK'ta yankılandı.

Halkın kürsüsü gazetemizin önünde yepyeni bir dönem başlamaktadır. Sadece İstanbul'da basılan, çok kısıtlı teknik olanaklarla çıkartılan AYDINLIK önümüzdeki dönemde Adana ve Ankara baskılarına başlayacak, bütün teknik eksikliklerini giderecektir. Büyüklükle gazetemiz tüm ülkede daha güncel haber ve yorumlarla yayınlanacak, iç ve dış olayları daha yakından izleyecek, her yönü ile daha güçlü bir gazete olacaktır.

AYDINLIK'ı Türkiye halkı kuruş kuruş topladığı 17 milyon lira ile yaratmıştı. Gazetemizi güçlendirmek için şimdi 25 milyon liraya ihtiyaç var. AYDINLIK'ı güçlendirmek için halkımızı omuz vermeye çağırıyoruz. Hangi partiden ve inancından olursa olsun yurdumuzun bağımsızlığını ve refahını isteyen, anarşiye karşı birliği ve özgürlüğü savunan tüm vatandaşlarımızı, partileri, kitle örgütlerini ve sendikaları "DAHA GÜNCEL DAHA GÜÇLÜ AYDINLIK KAMPANYASI"ni desteklemeye çağırıyoruz.

Ayrıntılı bilgi pazartesi Aydınlık'ta.

**Birikir damla damla karanlığı eritir
Aydınlık'ı yaratan halkın alın teridir**

**Şili'de
Pinochet
zor
durumda**

Şili'de Amerikancı faşist darbenin altıncı yıldönümünde, çeşitli protesto eylemlerinin ülkeyi kapladığı bildiriliyor.

General Pinochet iktidara gelişinin altıncı yıldönümü nedeniyle bir konuşma yaparken, Salvador Allende'nin katledildiği "Moneda Sarayı" önünde toplanan yüzlerce kişi rejimi kınayan sloganlar bağrdılar.

Pinochet de yaptığı konuşmada, sonsuza kadar iktidarda kalmayacaklarını söyledi ve geçmişin deneyimlerini yaşamak istemediklerini iddia etti.

Din adamları ise Pinochet rejimini eleştirmek ve çok sayıda kişiyi kaybolmasını protesto etmek için açık grevini sürdürüyorlar.

Bu arada madenciler ve çeşitli işkollarında çalışan işçiler, işi yavaşlatma eylemine başladılar. Memurlar, ev kadınları ve öğrenciler çeşitli biçimlerde Pinochet rejimini protesto ediyorlar.

Öte yandan uluslararası sendikalar, uluslararası kuruluşlar ve tanınmış kişiler faşist

**Darbe nasıl
gerçekleşmişti**

Şili'de Amerikancı çevreler, darbe öncesinde çeşitli kesimleri devreye sokarak Salvador Allende yönetimini zor durumda bıraktılar. Bu çevreler ekonomiyi balatalama ve düzeni sarsmayı hedefleyerek birçok çalma alanında grev yaptırıldılar. Böylece suni bir buhran yaratılarak Allende'nin vadedtiklerini yapamadığını iddia ettiler. Ve Amerikancılar ve yerli işbirlikçileri Pinochetler 11 Eylül 1973'te kanlı bir darbeyle başa geçtiler. Allende, Başkanlık Sarayında direnerek öldü. Emekçiler!

(Devamı Sa. 7, Sü: 6'de)

daha güncel daha güçlü Aydınlık
daha güncel daha güçlü Aydınlık
daha güncel daha güçlü Aydınlık
daha güncel daha güçlü Aydınlık

YERALTINDAN YERÜSTÜNE KÖMÜR SAVAŞÇILARI

Hazırlayanlar: Kerem Çalışkan
Ramazan Çakıroğlu

Önce insan sonra kömür

Yeni bir dönemin başlangıcında...

Uzun Mehmet'in Zonguldak havzasında kömürü buluşundan bu yana 150 yıl geçti.. Önümüzdeki Kasım ayında kara elmasın keşfi Zonguldak'ta düzenlenen "Uzun Mehmet Haftası" ile kutlanacak!.. 150 yıl...İki Dünya Savaşı...İki Mükellefiyet.. Kan ve ateşle dolu bir buçuk asır...

1940'lara dek Zonguldak havzasında hüküm süren sömürgeci politika.. Fransız ve İngiliz işletmelerinin denetiminde plansız programsız yağmalanan kömür madenimiz.. Emperyalistlerin hayvandan daha değerli gördüğü onbinlerce işçimiz.. Binlerce göçük ve patlama... Onbinlerce yaralı, binlerce ölü. Meslek hastalığı olduğunu bile bilmeden göçüp giden sayısız madenci...

1940'lar... Mükellef dönemi.. Sömürgeci politikayı devralan ve sürdüren Tek Parti İktidarı... Zonguldak havzasında faşist zulüm.. Dipçikle ocağa sürülen onbinlerce insan.. İrzına geçilen kadınlar.. Kolundan tutulup göçük altına savrulan işçiler..

Ve 1950'lerden bu yana geçen 30 yıl... Hakkını arayan maden işçileri... 1965 ve 68 Kozlu olayları... Satılmış Tepe ve Mehmet Cavdar'ın şehit düşüşü.. 12 Mart 1971-Bir baskı rejimi daha... MC iktidarı ve Ecevit dönemi...

İşte bu süre içinde gelip geçen iktidarların hepsi kömürü insandan daha değerli gören bir anlayışa sahiptir! Bu yüzden ocaklardaki çalışma şartları düzeltilmedi. Can güvenliği sağlanmadı. İşçilerin yaşama şartları çok az değişti.

Yapılan az sayıdaki değişiklik de gene işçinin kendi gücü ve mücadelesi ile gerçekleşti. Ve maden işçisi bugün hâlâ Mükellef döneminden kalan şartlardan kurtulma mücadelesi veriyor...

Fakat bu bir buçuk asır boşa geçmedi. Yaşanılan deneyler işçi sınıfına çok şey öğretti...

55 bin maden işçisi şimdi "İnsanca çalışma şartları ve insanca bir yaşam için" dev gibi ayağa kalkmaya hazırlanıyor...

Yıllardır "Kömür kömür" diye insanları dipçikleleyen horlayan ve aşağılayan anlayışa karşı maden ocaklarında artık yeni bir ses yükseliyor.

Önce insan sonra kömür

55 bin kömür savaşçısı şimdi tek bir ağızdan haykırıyor:

"GREVE HAZIRIZ!"

Ankara İş Mahkemesinin 18 Eylüldeki kararı bekleniyor!.. IGD'ii ve sahte solcu grev kırıcılara dikkat!

II

11 gündün beri süren "Kömür Savaşçıları" diziminin sona eriyor. Dizimin sona erdiği şu günlerde Zonguldak maden ocaklarında grev hazırlığı var. 55 bin kömür savaşçısı 18 Eylülde Ankara İş Mahkemesinde yapılacak duruşmayı bekliyor.

Türkiye Kömür İşletmelerine bağlı Zonguldak maden ocaklarında grev kararı işverenin toplu sözleşme hükümlerine uymaması üzerine alındı. ZMİS 18 Mayıs 1979'da işverene başvurarak toplu sözleşmenin 6 maddesinin çiğnendiğini bildirdi. Bu maddeler, işçi-memur ayrımı, prim meselesi, işçi yurtlarının yapılmaması, işinden ayrılan işçilerin istihkak ve ücretlerinin ödenmemesi, münavebeli işçilerin taşınması, işçi sağlığı ve yıllık izin paraları gibi konuları kapsıyordu.

Konu iş mahkemesinde

Konu daha sonra Yüksek Uzlaştırma Kuruluna gitti ve Uzlaştırma Kurulunda uzun oturumlarından sonra işverenin sözleşme hükümlerine uymadığını saptadı. ZMİS 20 Ağustos günü grev kararı aldı.

İşveren durumundaki Türkiye Kömür İşletmeleri ise hemen Ankara İş Mahkemesine başvurarak grev uygulamasını geçici olarak askıya aldı. Ankara İş Mahkemesi son kararını 18 Eylülde yapacak duruşmada verecek.

Ne olabilir?

ZMİS Genel Başkanı Tezer "Eğer Türkiye'de

adalet varsa, Ankara İş Mahkemesi grevimizin yasallığını onaylayacaktır" diyor. Gerçekten maden işçilerinin çözüm bekleyen sorunları o kadar çok sarsaklandı ve öylesine ihmal edildi ki, bu konuyu dikkatle inceleyen hiç kimsenin grev kararını haksız bulması mümkün değil!..

Ancak bir nokta var. Bakanlar Kurulu şimdiye kadar yaptığı gibi maden ocaklarındaki grevi de "Milli menfaatlere aykırı" olduğu gerekçesi ile bir ay erteleyebilir. İşçilerin çalışma ve barınma şartları ve haklarının verilmesi millî menfaatlere ne derece uygundur, o da ayrı bir konu!.. Ama

Bakanlar Kurulu ertelese de sendikamızın yasal olarak iki gün grev yapma hakkı var.

Bir ay sonunda Bakanlar Kurulu grevi yeniden iki ay erteleyebilir. Bu süre içinde işveren toplu sözleşme maddelerine ne derece uygundur, onu hep beraber göreceğiz. An-

cağ uygulamadığı takdirde aralık ayının ortasında maden işçilerinin grev çıkma hakkını hiç kimse önlemeyecektir.

Grev kırıcılara dikkat!

Maden ocaklarında grev hazırlığı sürer ve

ZMİS bünyesinde grev komiteleri kurarken özellikle IGD'iler ve sahte solcu gruplar "ZMİS sandığı" grev çıkamaz. Çıkarsa da bu sahte grevdir diyerek şimdiden grev kırıcı propagandaya başladılar.

İşçiler içinde hiç bir ciddi gücü olmayan bu gruplar, grev sırasında bu kez de eylemi rayından saptırarak ve mücahedeleyi kırmak için çeşitli tertiplere girişebilirler. Ancak 55 bin Kömür Savaşçısı bu grupların her türlü oyununu bozacak güçtedir!

Yeni başlıyor

Dizimiz boyunca maden işçilerinin çalışma şartları barınma ve sağlık sorunlarının ancak küçük bir kısmına değinildi. Oysa maden işçilerinin daha binlerce derdi var. Örneğin Zonguldak'ta maden işçilerinin sirtından geçiren avukatlar, yerüstü işçilerinin vergi sorunu, memurların ezilmesi vb. gibi. Bütün bu sorunlardan sonra da gazetemizde yer verme devam edecektir. Maden işçilerine yönelik en küçük bir baskı, yapılacak en küçük bir haksızlık bile kamuoyundan gizli kalmayacaktır!

Bugüne kadar "Böyle gelmiş böyle gider" "Kim yazar kim söyler, kim dinler" anlayışı ile hareket edenlerin hepsine söylüyoruz. Sonra söylemedi demesiniz! Aydınlık bundan sonra 55 bin maden işçisinin gözü kulağı ve sesi olacaktır.

Kavgayı yeni başlıyor. -BİTTİ-

SEYİT ALP'İN ROMANI ŞAVK

desenler: sevinç altın

74

Sabahın alacalığında her yer göze geldi

- Alasın. Acemoğlu gülererek karşıladı Hasan Hüseyin'i, tepeden tırnağa seşe camura batışına takıldılar. - Karaoğlan bu fırtınada kimbilir hangi sürüye daldın gene. Kimin ocağını batırdın? - Orasını Allah bilir. Ağzı kanlı bir kurt bu Hasan Hüseyin.

- Bizi de soymasın!.. - Ula Bekir bu da sorulur mu? Fırsat buldu mu anasını soyar bu dürzü. Hasan Hüseyin ciddileşti, - Akılsız herifler kapıdan niye girmediyim bir sorun hele... Şakayı bırakın da dinleyin. İş bildiğiniz gibi değil.

Olanları anlattı. Üç, beş lafta bağladı sözünü, - Biraz ekme alın da gidelim. Memdiz bizi bekler.

Osman, - İyi ya Ekrem yok, dedi. Bekir,

- Ekrem iki, üç gündün evvel dönemiz, Osmanlı o vakte kalmaz gider. Hele biz basılmadan bir uzaklaşalım, dedi.

Sabaha kadar at koşurdular. Sabahın alacalığında her yer göze geldi.

Acemoğlu Bekir atını yavaşlatıp anlattı: Öte köyler sizin köye rastgiler Memdiz. Arazileri taşlıktır, sürü otlatmaya, ekime elverişsizdir. Meyva yetiştirir, çerçilik yaparlar. Yaz, kış taşlıktır karınca gibi işlerler. Bu yüzden çalışmayan adamı, hırsızı sevmeyiz. Orada tutunamayız. Bu yan Türkmendir. Aslında Alishar Beyin Tepeliyle etrafındaki üç beş köy halis Türkmene olup, gerisi boş yere kendini Türkmene sayar. Hele şu adlarımız bak: Bekir, Osman, Ömer... Bunlar Alevi Türkmene isim olur mu, olmaz. Nedense kendimizi öyle bilmişiz. Ve böylece sürüp gider. Çocuklarımız da kendilerini öyle bilirler. Gelgelelim, ne töremiz ne de inançlarımız zerrece birbirine benzemez. Osmanlıya karşı herkes kendini Türkmene bilmiş. Dağistan Beyden önce de hasımdık Osmanlıyla. Aşar ödememek için aşarcılarla yaman döğüş olmuş. Döğüş bizim köylerde başlamış. Göçebe Türkmene bin çok yardımı dokunmuş. Sonraki döğüşler ortak olmuş. Biz pek hatırlamayız, şu dereler tepeleme cesetmiş. Çürümüş etin kokusu düze varmış.

Şimdi, şu Osmanlıyı oyuna getirelim. Mezgitli dolanıp tepelere atalım kendimizi. Bizi tepelerde gizlenmiş akıl edemezler.

(DEVAM EDECEK)

TEZER GÖREV BAŞINA!..

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası (ZMİS) Genel Başkanı Mehmet Tezer eski bir maden işçisidir. Uzun yıllarını ocakta geçirmiştir. Meslek hastalığından yüzde 40 mahalliyeti vardır. Yıllardır ocak altında yasaların nasıl hiçe sayıldığını görmüştür. Yanında yöresinde yasaların uygulanmamasından dolayı göçük altında kalanları iyi bilir. Yasanın öngördüğü sağlık şartları yerine getirilmediği için binlerce madencinin yoksul köy odalarında öksüre öksüre nasıl can verdiğini iyi bilir...

Şimdi işçilerin grevinin karşısına yasaları çıkarana karşı eski madencilerin anısı ve 55 bin maden işçisi şöyle sesleniyor: TEZER GÖREV BAŞINA!..